

Preek 14 juni 2020 huis bouwen

Lieve Gemeente,

In zijn boek “De meeste mensen deugen” beschrijft Rutger Bregman dat wij mensen eigenlijk helemaal niet zo slecht zijn als vaak wordt voorgesteld.

Denk maar aan alle wetten en regels, bedacht om mensen in het gareel te houden.

En denk maar aan de Heidelberger Catechismus, die begint met te zeggen dat de mens slecht is en geneigd tot alle kwaad.

Er wordt vanuit gegaan dat mensen slecht zijn, maar, aldus Bregman, misschien valt het toch nog wel mee met ons.

Als we kijken naar wat mensen in deze tijd van Corona voor elkaar doen, hoe we elkaar helpen en voor elkaar klaar staan, dan lijkt Bregman het gelijk aan zijn kant te hebben.

En wat hij ook beschrijft is wat nu eigenlijk de essentiële beroepen zijn en wat niet.

Hiermee was hij zijn tijd ver vooruit, want tijdens de Corona crisis zijn we er met elkaar opeens heel goed van doordrongen wat die essentiële beroepen zijn.

Mensen met dit beroep kregen bijvoorbeeld voorrang in de supermarkten.

Duidelijk werd dat een beroep in de zorg een essentieel beroep was en ook het onderwijs bleek bijna onmisbaar te zijn.

En nu komen er vragen op:

Waarop hebben we bezuinigd en hebben we nu spijt van, nu het erop aankomt.

Wat is uiteindelijk essentieel voor ons leven en waar kunnen we zonder?

En in ons persoonlijk leven:

Preek 14 juni 2020 huis bouwen

Wat missen we het meeste in deze tijd van lock down en waar zouden we als eerste weer naartoe willen gaan.

Het brengt me bij het onderwerp van vandaag: wat is voor ons belangrijk?

In wie we zijn en in wat we doen.

Waar laten we ons door leiden?

In het gedeelte dat we gelezen hebben vergelijkt Jezus dit met het bouwen van een huis: hoe bouwen we dat en doen we dat verstandig?

Met een stevig fundament en wat is dan dat fundament?

En als het huis ons leven is, ons dagelijks bestaan: hoe hebben wij dan ons huis gebouwd?

Jezus vertelt de gelijkenis van vandaag aan het einde van de Bergrede. Die grote toespraak waarin hij de geboden van Mozes toepast en soms ook nog wat toespitst en scherper maakt.

Wie deze woorden hoort en ernaar handelt, zegt hij als afsluiting.

En dan volgt de gelijkenis die we meestal aanduiden met “het huis op de rots”, maar die beter “de twee bouwers” genoemd kan worden.

Het gaat namelijk over het handelen van twee mensen, die allebei een huis bouwen.

Wat doen zij en waarin verschillen zij van elkaar?

Want de één is wijs en de ander onnadenkend.

En het verschil zit ‘m in wat de hoorders en dus ook wij, met het onderwijs van Jezus doen.

Dat is de boodschap van dit verhaal.

De gelijkenis geeft een realistisch beeld van de huizenbouw in Palestina in de eerste eeuw.

Gewone huizen konden opgetrokken worden uit onbewerkte stenen, wanneer die aanwezig waren, of werden gebouwd met kleitichels.

Preek 14 juni 2020 huis bouwen

Deze kleitichels werden gemaakt door klei, vermengd met stro, te laten drogen in de zon.

Op de muren werd daarna een pleisterlaag van modder of kalk aangebracht, die vanwege de regen goed moest worden onderhouden.

Deze kleitichels werden geplaatst op een aantal steenlagen die de fundering van het huis vormden.

Deze fundering bestond uit stenen die tegen elkaar waren gelegd in een uitgegraven geul.

Die geul werd gegraven om de onderliggende rotsbodem te bereiken die in Israël doorgaans dicht onder de oppervlakte lag.

Dus de fundering van het huis rustte normaal gesproken op de rots.

Deze fundering van steenblokken met daarop houten balken was nodig omdat er vaak aardbevingen voorkwamen die door deze constructie konden worden opgevangen.

Bovendien viel er in de winter veel regen.

Door plotselinge stortbuien kon het water uit hoger gelegen gebieden aanzwellen tot kolkende stromen en overstromingen veroorzaken in lageregelegen plaatsen.

De fundering van dicht op elkaar geplaatste lossen stenen, die gedeeltelijk bovengronds lag, was belangrijk voor een goede afwatering.

Hierdoor was het huis veel beter bestand tegen de hevige regenval.

Een huis rechtstreeks op de ondergrond gebouwd, zal in zo'n geval veel sneller instorten.

Het gaat dus in deze gelijkenis om vrij algemene bouwkundige kennis en met gangbare, bekende beelden.

Beelden die we bijvoorbeeld ook in het Bijbelboek Spreuken kunnen lezen:

*Door wijsheid wordt een huis gebouwd,
door inzicht houdt het stand.*

Wijsheid en inzicht ofwel praktische kennis en gezond verstand en dat is hier in de gelijkenis van Jezus niet anders.

Daarom gaat het hier ook niet om een bijzonder inzicht maar gewoon om verstandig handelen tegenover onverstandig handelen.

En wat heeft dit dan te maken met het horen van en handelen naar de woorden van Jezus?

Zoals we weten werd er in de eerste eeuw, de tijd van Jezus, en ook daarna, in Israël zeer veel gediscussieerd over diverse onderwerpen.

Zo ook over het bestuderen van de Wet van God.

Het leren en onderwijzen van die Wet was belangrijk.

Dat lezen we bijv. ook in Mattheus 5, waar Jezus zegt: *“Wie deze geboden onderhoudt en dat aan anderen leert, zal in het koninkrijk van de hemel in hoog aanzien staan.”*

Wetgeleerdheid geeft hoog aanzien in het koninkrijk van de hemel.

Nu riep de nadruk op deze wetgeleerdheid wel een vraag op nl. de vraag wat nu eigenlijk belangrijker is, het bestuderen van Gods voorschriften, dus wetgeleerdheid, of daarnaar handelen?

Op zich is dat ook best een relevante vraag want het was voor de meeste mensen onmogelijk om zich volledig aan studie te wijden.

Er moest immers ook gewerkt worden om brood op de plank te krijgen.

De gelijkenis geeft een antwoord op deze vraag.

Je bent verstandig wanneer je deze woorden hoort én ernaar handelt, zegt Jezus.

Horen en doen.

Wat hierbij trouwens nog opvalt is dat het onderwijs van Jezus in de Bergrede, waar deze gelijkenis de afsluiting van vormt, dat dit onderwijs hier evenveel waard lijkt te zijn als de Tora, de wet van God.

Ook de mensen die erbij waren merkten het gezag ervan.

Zij waren diep onder de indruk van zijn onderricht, staat er, want hij sprak hen toe als iemand met gezag en niet zoals hun Schriftgeleerden.

Waarschijnlijk heeft Jezus door zijn toespitsing van de geboden, deze geboden dichterbij de mensen gebracht.

Zodat ze niet als puur theoretische voorschriften op afstand bleven maar dichterbij kwamen en over hun eigen leven gingen en over de dingen waar zij tegenaan liepen.

Waarbij de boodschap van de gelijkenis van de twee bouwers was: het is normaal en verstandig om je aan deze woorden van Jezus, aan deze geboden te houden, want dit brengt je het verste in het leven.

In de kerk is ons altijd geleerd dat Jezus bedoeld werd met de rots waarop het huis van de verstandige man was gebouwd.

Maar dat staat hier helemaal niet.

Het zijn Jezus' woorden, zijn onderwijs, en het volgen en doen daarvan die vergeleken worden met het bouwen op een rots.

Plus de verzekering dat dit verstandig is en het beste voor een stabiel huis, dat de stormen en de regens kan weerstaan.

En als we dat huis dan vergelijken met ons leven.

Een stabiel leven dat de stormen kan doorstaan.

Ons laten leiden bij wat we zeggen en wat we doen door ons geloof.

Dat het een rol speelt dat we geloven, bij de dingen die we doen en die we niet doen.

Hoe vaak laten we ons niet meer leiden door ons ego, door eigenbelang of door angst voor het onbekende.

Ik moest hierbij ook denken aan de betogingen die er momenteel plaatsvinden tegen racisme.

Hoe zit het met ons?

Wat vinden wij, diep in ons hart, hiervan?

Preek 14 juni 2020 huis bouwen

Zijn we bereid ruimte te maken voor elkaar en kunnen we daarbij kritisch naar onszelf kijken?

We kunnen de dingen ook doen in overeenstemming met het gegeven dat we geloven en in overeenstemming met de richting die dat geloof ons wijst.

En geloven is dan niet dat we bepaalde dingen voor waar of voor niet waar houden.

Maar geloven is dat we beseffen dat we deel uitmaken van Gods werkelijkheid.

Dat de Eeuwige ons het leven heeft geschonken en ons leven draagt.

En dan kijken we vanzelf anders naar het leven, naar onszelf en naar de ander.

De woorden van Jezus volgen:

Zijn woorden van goedheid en vertrouwen, van liefde en mededogen, van trouw en vergevingsgezindheid, van ruimte en respect voor elkaar.

Het is verstandig om dat te doen, zegt Jezus hier, want het geeft stabiliteit en stevigheid.

Het is een goed fundament om je leven op te bouwen.

Zodat je leven een stevig huis wordt dat niet instort wanneer de regen en de stormen komen.

Wanneer moeilijkheden, problemen en verdriet in ons leven komen, dan zal ons huis het zwaar hebben.

Maar het zal niet instorten, want het heeft een goed fundament.

Amen